

هاشم پور سبحانی، توفیق، ۱۳۱۷ -
 زندگینامه مولانا جلال‌الدین بلخی روسی (زندگانی، فلسفه، آثار و گزیده‌ای از
 آنها) / توفیق ه. سبحانی - تهران: نشر قطره، ۱۳۸۴.
 ۳۰۶ ص. - (سلسله انتشارات نشر قطره)، ۵۸۱. هنر و ادبیات ایران (۱۶۳)
 فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
 کتابنامه: ص ۳۰۳ - ۳۰۶.
 ۱. مولوی، جلال‌الدین محمد بن محمد، ۶۰۴ - ۶۷۲ ق. - نقد و تفسیر. ۲.
 مولوی، جلال‌الدین محمد بن محمد، ۶۰۴ - ۶۷۲ ق. - سرگذشتنامه. ۳. شعر فارسی
 - قرن ۷ ق. تاریخ و نقد. ۴. شعر فارسی - قرن ۷ ق. الف. عنوان.
 ۸۵۱ / ۳۱ PIR ۵۳۰۵ / ۸۲ ز ۹
 کتابخانه ملی ایران
 ۷۶۰۴ - ۸۴ م

شابک: X-۳۵۴-۲۳۱-۹۶۴ ISBN: 964-341-454-X

زندگینامه مولانا جلال الدین بلخی رومی

مولانا جلال الدین محمد مولوی
زندگانی، فلسفه، آثار و گزیده‌ای از آنها

دکتر توفیق ه. سبحانی

نشر قطره

زندگینامه مولانا جلال الدین بلخی رومی

دکتر توفیق ه. سبحانی

چاپ اول: ۱۳۸۴

لیتوگرافی: طاووس رایانه

چاپ: چهل چاپ

تیراژ: ۱۱۰۰ نسخه

بها: ۲۸۰۰ تومان

حق چاپ برای نشر قطره محفوظ است.

آدرس: خیابان فاطمی، خیابان ششم، پلاک ۹ - تلفن: ۳ - ۸۹۷۳۳۵۱

تلفن دفتر فروش: ۸۹۵۶۵۳۷ - ۸۹۵۲۸۳۵ دورنگار: ۸۹۶۸۹۹۶

صندوق پستی ۳۸۳ - ۱۳۱۴۵

Printed in The Islamic Republic of Iran

مندرجات

۱. نگاهی به تاریخ	۹
قونیه	۱۳
اوضاع فرهنگی	۱۸
۲. منابع خواندنی درباره مولوی و طریقت مولویه	۲۱
۳. مولانا جلال‌الدین رومی خاندان و مهاجرت	۲۷
شمس در قونیه (طغیان)	۳۳
صلاح‌الدین زرکوب (دوره آرامش)	۶۹
حسام‌الدین چلبی (دوره کمال)	۷۴
تقریر مثنوی	۷۷
۴. واپسین روزهای حیات مولانا، عقیده او درباره مرگ، وفات او	۸۵
وفات	۸۸
مراسم تدفین	۹۲
قبة الخضراء (گنبد سبز)	۹۴
فرزندان مولانا	۹۶
ویژگی‌های شخصی مولانا	۹۸
۵. دیدگاه‌های مولانا	۱۰۳
مولانا و شعر	۱۰۳
طریقت مولویه و فلسفه و تصوّف از دیدگاه مولانا	۱۰۸

۱۱۴	.....	قطب و ارشاد
۱۱۵	.....	سلوک و اساس آن از نظر مولانا
۱۱۶	.....	وحدت وجود از نظر مولانا
۱۱۸	.....	دنیا چیست؟
۱۲۰	.....	آفرینش دائمی است و دنیا نبردگاه است
۱۲۳	.....	دنیا و عقبی از نظر مولانا
۱۲۹	.....	جبر و اختیار، مسئولیت و انتقاد
۱۳۹	.....	جهد و توکل
۱۴۱	.....	سماع
۱۴۶	.....	عشق
۱۵۰	.....	زن و مولانا
۱۵۵	.....	مولانا و موسیقی
۱۶۱	.....	۶. معاصران مولانا
۱۶۱	.....	۱- محیی الدین بن عربی
۱۶۳	.....	۲- صدرالدین قونوی
۱۶۴	.....	۳- حاجی بکتاش خراسانی
۱۶۷	.....	۴- سعدی
۱۷۰	.....	۵- فخرالدین عراقی
۱۷۲	.....	۶- اوحدالدین کرمانی
۱۷۴	.....	۷- قانعی طوسی
۱۷۷	.....	۸- سراج الدین ارموی
۱۷۸	.....	۹- همام تبریزی
۱۸۰	.....	۱۰- نجم الدین دایه
۱۸۱	.....	۱۱- قطب الدین شیرازی
۱۸۵	.....	۱۲- صفی الدین هندی
۱۸۶	.....	۱۳- حاجی مبارک حیدری
۱۸۸	.....	۱۴- شیخ بابای مرندی
۱۹۰	.....	۱۵- یونس امره

۱۹۱	۷. آثار مولانا
۱۹۱	۱- مثنوی
۱۹۳	دفتر هفتم مثنوی
۱۹۵	۲- دیوان کبیر یا کلیات شمس
۱۹۸	۳- مکتوبات
۱۹۹	۴- فیه مافیه
۲۰۲	۵- مجالس سبعة
۲۰۴	۶- رباعیات
۲۰۴	آثار منسوب به مولانا
۲۰۴	۱. تراش نامه
۲۰۴	۲. عشق نامه
۲۰۴	۳. رساله منشور آفاق و انفس
۲۰۵	۴. رساله آفاق و انفس
۲۰۵	۵. رساله عقاید
۲۰۵	۶. جواب نامه
۲۰۷	۸. گزیده آثار منشور و منظوم مولانا
۲۰۷	الف. آثار منشور
۲۰۷	۱. مکتوبات
۲۱۶	۲. مجالس سبعة
۲۲۹	۳. گزیده های از فیه مافیه
۲۴۴	ب. آثار منظوم
۲۴۴	۱. مثنوی
۲۸۸	۲. کلیات شمس
۳۰۱	۳. رباعیات
۳۰۳	فهرست الفبایی منابع